

راستی په‌وتی، چه‌وتی که‌وتی ئاریز کویستانی

سەردیپ پەندیکی کوردییەو سەلاحی گەرمیان بەکاری هیناواه . ناوچەکانی خانەقین و کرماشان زیاتر بەکاری دەھیین ، بۆ ئەوکەسانەی کە راستن لەگەل خۆیانداو چەوتن لەگەل خەلکى تردا ، پێچەوانەکەشی راستە . بەواتایەکى تر ، ئەگەر راست بىرقىت ، دەردەچیت ، ئەگەر چەوتیش بىرقىت ، ئەوا دەکەوتیت . سەلاحی گەرمیان ، لەوەلام بە عامر ناویکدا کە پېندەچى ناوی راستی عەلی بیت ، زور بە جوانی وەلامی عامر و ئەو حىزبەی عامریش ئەندامە تىایدا داوهەوە ، وەلئی عامری بەناو کۆمۆنیست ئەوەندە عەرەب دۆست و ئىنسانیيە! ئەوەندە دۆستی تەعرىبەکانە ، بۆيە ، ئەو ناوە خۆشەی لە خۆی ناوە ، لەکاتىكى راستی عەلی ، راستی عەلیيە ، ئەم عامر ناوە چىيە؟

عامر گلهبى ئەوە لە سەلاح دەکات کە ناوی سەلاح گەرمیان بۇوەو ئىستا ناوی خۆى گۆپریوە بۆ سەلاحی گەرمیان ، باشە ئەمە بۆ دەکەبەکاری خۆت و سەرى خۆتى پیوە دەدەشىنىت و دەدەكەيت بە مەسەلە ، مەگەر تو خۆت چەند ناوت ھەيە ، مەگەر رابەرەکانی خۆت ھەريەکەو چەندىن ناویان نىيە؟ . بەلام چونكە عامر تىكەوتتۇوە و تازە بە تازە زانیوبىيەتى سەلاحی گەرمیان و سەلاح گەرمیان دوو كەسى جىاوازن ، بۆيە ئەم بىرۇبىانووانە دەکاتە مەسەلە و گالىتە بەناوەکەی سەلاحی گەرمیان دەکات.

ھەرچى ھەلددەستى و دادەتىشى بە ئەندامانى ئەو گرووپەی عامر دەلى چەوتتۇوس ، نەشارەزا لە نۇو سىندا ، بىن ئاگا لە زمانى کوردىيى ، كۆلەوار لە دارپشتىدا ، وەلئی عامر دىت ، باسى شتى گەورەگەورە دەکات ، باسى كەسى سىيەمى تاك و شتى سەيرۇمەيرى وەكۈ كۈ و مۇ دەکات .. بە قەولى ئەحمدەدى شاملو ، رۆزگارىيەكى سەيرە گولىم! . عامر ھاتتۇوە بۆ پېركىرنەوە كەلەبەرە گەورەکانى خۆى و حىزبەكەى ، کوردىيەكى چەوتى رادىيۆيەكى گرتۇوە بە دەستە وە بەلام وەلامەکانى سەلاحی گەرمیان نابىنىت ، بۆيە ھاتتۇوە فيئرى ئامرازى (كۆ) مان دەکات لە زمانى كوردىدا كە سەرلەبەرى نۇو سىنەكەى ھەلەزمانە وانىيە! تەنانەت سەردىپى و تارەكەشى ھەر بەھەلە نۇو سىيە . ئەم گرووپە لەو پەندە تىناغەن ، نان بۆ نانەواو گۆشت بۆ قەساب ، چىكىرىنى وەممەکانى كۆمۆنیزمى كەرىكەرەيى و زمانەوانىي كوجا مەرەبىا! .

كە چەل حەسەن ، حەسەن کە چەل لە كوردەوارىدا يەكىن و پاشۇپىشىكىن پەنیان ھىچ لە ناوە بىرۇكى بابەتكە ناگۇرۇ ، بۆيە عەرەبە فاشىستەكان و فاشىستەعەرەبەكان دوو پەستەن لە مانادا يەك شت دەگەيەن تەنها لە پىزكىرىنى و شەكاندا جىاوازىييان ھەيە . ھىشتاش دەكرى بگۇترى كە فاشىستەعەرەبەكان بەھەندى سنۇوردارىيەوە ، ئامازە بۆ كۆمەلى عەرەب دەکات كە فاشىستەن ، بەلام كە گوتت عەرەبە فاشىستەكان ، واتايەكى بىن سنۇور لە فاشىست بۇونى عەرەب دەگەيەن ئەنەن . لى ئامىر تىكەوتتۇوە و نازانى چۇن خۆى لەم گۈلەزەزە دەربکات تىكەوتتۇوە بە سەرخۇيىشى ناھىنىت ، ترسى ئەوەشى لە حىزبەكەى ھەيە كە نابى بە عەرەب بگۇترى فاشىست و شۇقۇنىت ،

بؤيە بەپشتى دەستى پاكانە بۇ لەپى دەستى دەكتات . ئەمە لەھەلومەرجىكدايە كە خۆى ناولەپى خۆى خويىندووهتەوە پېچەسىتى بە شىرۇ رېئۇي هىننانەوە نىيە.

باشتىر وابوو عامر بىگۇوتايە ھەلەمكىرىد ، من مەبەستم لەبەشىك لە شۇقىنىستەكانى عەرەب بۇوه، نەك بىت بىيانو دابتاشى و بە كوردىيەكى چەوت و سەرۇگۇيلاڭ شكاو ، چەوتىيەكانى سەلاھى گەرميان پاستېكتاهوە. بەدبەختى كورد لەودادىيە عامر ناوهكان زۇرن و زمانى كوردىيى ئەۋەندەسى تەسەس و بىحال نىشان دەدەن . ئەۋە ئەلفوبىي زمانى كوردىيى و پېزمانى كوردىيى بىزانلى ، قەناعەت بەوه ناھىتى كە عەرەبە فاشىستەكان يانى بەشىكى دىارييكرار لەعەرەب، ئەگەر بىكەينە عەرەبىي ، كە بەداخەوە عامر پى ناجى عەرەبىش بىزانلى ئاوا دەردەچىت ، (العرب الفاشيون) ، بەلام كە دەلىي (الفاشيون العرب) ، يانى دىارييى دەكەيت كە فاشىستەكانى ناو عەرەب.

بەم شىيە كوردىيى و عەرەبىي وىك ناكەونەوە لەپاشۋېشىكىدىنى وشەكاندا واتە ھەمان كەچەل حەسەن و حەسەن كەچەلەكەى لەمەرخۇمان} دەرناجىتەوە . عامر لەشۈيىنىكى ترييشدا بى سەۋادىيە خۆى و ھەموو راپەرەكانىشى لە زمانى عەرەبىدا دەستىشان دەكتاهوە. گۇومانىشى تىادا نىيە كە عامر پرسى بە عەرەبىزانەكانى ناو حىزبەكەى كردووە لەمەر وشەى تەلقىن، ئەم براذرەرە پى دەچىت ھەر لەسەر گۇر و مردوو ناشتن تەلقىن بىستىنى ، بؤيە نازانى تەلقىن (تلقىن) چاولوگە بۇ فرمانى (لەن)، ئەگەر بلىيەن سەلاھى گەرميان دەرسىكى عامرى دا، دەبى بنووسىن كرميان لەن دەرسا (گەرميان لەقەنە عاميرە دەرسا)، ئەگەر بەشىوەن نادىار بنووسىن و بلىيەن دەرسىكى باشى عامر دادرە، دەبىن بلىيەن (عامر لەن احسن دەرس) (عامير لوقيىن ئەحسەن دەرسىن) ، او لەن عامر احسن دەرس .

بەراستى و بەسەرى راستى عەلى ، سەلاھى گەرميان غەدرىيەكى گەورە لە خۆى دەكتات ، ئەگەر وەلامى عامر بىاتەوە ، چونكە عامرو ھاوبىرەكانىي، نەچاوليان ھەيە، نەدەبىستان و نەگۇيىش لەكەس دەگەرن، ئەۋە نىيە بە سەلاھى گەرميان دەلى ، باشتىر بۇو ھەندى لە سووكاياتىيانەي پېز بىكدايە.... ئايا ئەستۇورايى ئەو رۇوە چەند فرسە خى نىوان ھەسارەكان ئەستۇور دەبىت، ئاوا بى سى و دوو وشەپېزبەيت بەسەرىيەكدا و بلىي سووكاياتىمان بەگەلى كورد نەكىدووە. باھەندى لە سووكاياتىيانەي كە ھاوبىرانى عامر و حىزبەكەى عامرو} ال عامر } بە گەلى كورد و سەرکرەتكانى كورد و كولتوورى كوردىيان كردووە لە چەند مانگى راپەرە دەپېزبەين ، كە مشتىكىن لەخەروارىك. خشتىكى كە چە لە بالاخانە سووكاياتىيەكانى بېرىيارە گەورەكانى عامر بەگەلى كوردا!

- ١ - خەلەيفە بەھەشتىي مەنسۇرە حىكىمەت واتە ئاغاى حەميدى تەقوايى، گائىتە بەزمانى كوردىي و كولتوورى كوردىي و شايى كوردىي و گۇرانيي كوردىي نەكىرد لە كۆنگەرەي پېنجه مى حككادا؟ . تەنانەت زمانى عەشق و خۇشەۋىستىي كوردەكانى سەنە و سابلاغ و بۇكان و مەريوان ... هەتىد بە زمانىيى دواكەوتتوو دانەنا؟ نەيگۇوت دوختەربازىي واتە مىبارىكىن بەزمانى شىرىنى فارسىي لەبلەبان و خۆشلەفرزە ؟؟ ئەك بەكوردىي.
- ٢ - ... لىرەدا عامرو ھاوبىرەكانى بۇيى ھەيە بلىي حەميدى تەقوايى ، چەپى سوونتەتىي و لاكەوتە كۆمەلگايدە، پەيوەندىيەكى بە سەرچاوهوە نەماوه ، بؤيە دەبىن خالى ترى بۇ پېز

بکهین. کاک فاتیحی شیخوئیسلام ، چی به سه رکرده کانی کورد نه گووت ، به دهنگی خوی
به پهنهنگی خوی به گهه رووی خوی؟! ته نانهت بهزمانی فارسیش نه ک به کوردیی، جنیوه کانی
ددرنه ده په راندو شیخ مه حمود و قازی مو حمه مه د و مه لا مسته فای گولباران نه ده کرد!... مرؤف
له رووی نایات ئه و وشانه بنووسته وه که کاک فاتیح به مه لاشوویه وه نوسابو وه کو دیزله مه
دانه دانه ده یخرا ناند.

۳- لیده ری حیزبه کهی عامر، گالته و سووکایه تی به ئالای کورد نه کردو به په مزی کونه په رستی
نه چوواند، فلاپی ترتان چی به شیخ مه حمود نه گووت؟، نه تانگووت خوله قزوچه!

۴- له وه سووکایه تی زیاتر چی به گهه لی کورد ، که به س باسی کورد ده کن ناسیونالیزم تان بیر
ده که ویته وه ده لین ناسیونالیزم شه رمه زاریه بۆ به شه ریهه ، ئه گینا له هیچ کولله گهی کی
نه پو وشكی حیزبه کهی عامردا باسیکی ترلە سه ر ناسیونالیزم نییه . له وه سووکایه تی زیاتر
به که رکوکیه کان چیتر هه یه، که دالدھی هه رچی به عسی و ته عربی و جاش هه یه ده یدهن
له که رکوکدا ، نامه ده نیرن بۆ کوفی ئه نان و لیی ده پارینه وه که کورد هه رشی لافاوی خوین
له ته عربیه کان ده کات.

عامر هاتووه دهستی چه وری خوی و حیزبه که شی به سه ری سه لاحی گه رمیاندا ده هینی و
ئاموزگاری سه لاح ده کات که قسهی سیاسی بکات، عامر ده نووستیت " سه لاح به من ده لیت (فه ریکه سیاسی ، فه ریکه کۆمۆنیست شاگرد) په نابردن بۆ ئه م جزرە قسانه کاری که سیکی
لیهاتوو بە توانا نییه. که سیک که قسهی سیاسی و وەلامی سیاسی و توانای سیاسی هه بیت په نا
بۆ ئه م جزرە وشانه نابات . مه گهر عامر ناو پیی وا یه ئه و هه ممو خەلکه له کونه دیواره
هاتوونه ته ده ر، مه گهر هه ممو چهند رۆژیکه له پالتۆکدا ، ئه وهی له کۆمۆنیست و مرؤفی
مۆدیرنه وه دووره ، عامر نه یگووت، خۇ ناکات حاشای لیبکات، ده نگی تومارکراو و چهند رۆژ
دو اتىش له چایخانه کانی پالتاکدا جنیوه کانی عامر ده پات ده کرایه وه ، بە تایبەتیش ئه و
قسانهی ئه و هه لبزىر درابوو بۆ جوانی و قەشەنگی!، ئیتر بە ج چا وو پوویه که وه دیت ، خوینه
هه لدە خەلەتینیت و موزایه دهی سیاسی ده کات.

له کوتاییدا ده بی بلىم به عامر و هه ممو ئه وانه وه کو عامر بیرده که نه وه ، ئه گهر وه کو
حیزبه که تان حەزتان له ناو ده رکردن و حەزدە کەن ناو تان بیتە ناو انه، ئه وا رېگای تر زۆرە بۆ
خۇنمايشکردن . هەر سه لاحی گه رمیان بە تەنیا خوی هەلئە بژاردوو و دەیانی تر خویان
ھەلبزاردە وو و، بۆ هەر گەرتان له سه لاح گرتۇوە. بە و ھیوا یەیی عامر ناوه کان ، چیتر بە کوردیی
کەچ نه نوو سن ، بۆیی بە پیویستی دە زانم بە شیک له هەلە کانی بۆ راست بکە مە وە:

۱- دیسان چەوتیه کانی سه لاح گه رمیان ، چەوتیه کانی (راسته) سه لاحی گه رمیان،
سەردیپری نوو سینه کە دوو هەلە تیادا یە، بە تایبەت کاتیک بزانیت ناوی سه لاحی
گه رمیان ، جیاوازه له سه لاح گه رمیان و بە مە بەستە وە بیشیوینیت .

۲- من ھیوا دارم له و گالته جاپی و سوکایه تی کردنه ش بە خەلکی کوردستان پەشیمان
بیتە وە سوکایه تی هەلە یە، سووکایه تی راسته، سوکایه تی کردن ، یەک و شە یە،
دە بی بنووسری سووکایه تیکردن

-۳ هر له ئىستاوه كورسييەكانى دابەش كراوه له بېنى كۇنىھەپەرسitan و... كورسييەكان
ھەلەيە، چونكە دوو بىزويىن بەسەرييەكەوە نايەن دەبى (ى) نەبىزويىن بخريتە نىوان (ى)
بىزويىن و (ھ) بزويىته و دەبى بنووسرى كورسييەكانى ... دابەش كراوه، يەك وشەيە،
دەبى بنووسرى دابەشكراوه....

-۴ پۆزانى پېنجشەم، پۆزان دەكرى بلىيەن ھەلەي پەلەكپۈزىكىردنە، بەلام نۇو سەرىيەك
جورئەت بکات و دەست بىداتە قەلەم، لەبرى پېنجشەممە بنووسىت پېنجشەم، كى
گەردىنى ئازاد دەكتا!

-۵ سدى ھەلەيە، سىدىنى پاستە، ئەم (ى) يە بۇ قووتىدا، ئەوە كوردىيەكەى عامر
دەزانى؟

-۶ كە ئىستا خۆى كردۇ بەسەلاھى گەرميان كرد. خۆى كردۇوە، يان خۆيىكىردووە،
ھەردووكىيان راستە، بەلام كردۇوە بە دوو (و) دەنۇوسىت، دواتر ئەم رېستەيە " كە
ئىستا خۆى كردۇ بەسەلاھى گەرميان كرد، سەروبىنى ديار نىيە، رېستەيەكى تەواو
دەرنაچىت واتە (جملە مفیدە) دەرنაچىت. دەبۇوايە بىگۇوتايە (كە ئىستا خۆى
كردۇوە بەسەلاھى گەرميان) كرد. واتە كەوانەيەكى دابنایە بۇ جياكىردىنە وەي
پاستەكان و لكاندىنە وەي بە دواھەمین فرمانەوە (كىرد).

-۷ باسى نەكىر و پۇونى نەكىر دەھەنلىكى سەقەتن، باسى نەكىر و پۇونى
نەكىر دەھەنلىكى (وھ) لەبرى (و) پەيوەندىي بەكاربىردووە.

-۸ پاش ئەوەي من چەوتىكەيم ئاشكرا كرد، دەبۇوايە بىنۇوسىيائە چەوتىيەكەيم (يە
لەبرى ئ)، ئاشكراكىر (بەسەرييەكەوە ئاشكرا كرد)

-۹ پەنا بۇ ئەم جۇرە ووشانە نابات. وشە، بەيەك (و) دەنۇوسىتىت.

-۱۰ ئەمە ئەو ئەنجام گىرى يەلىنى ناكىرى... راستىيەكەى ئەو ئەنجامگىرىيەي
لىتاڭرى (دەكىرىتلىنى ناكىرى بەيەكەوە بنووسىيەت، يان بەجۇودا، بەلام بەيەكەوە
گۈنجاوتىرە).

-۱۱ بەھەموو تاكىكى عەرەبم ووتېت فاشىست، دەبۇوايە بىنۇوسىيائە وتېت واتە
بەيەك (و).

ئەمە جگە لە چەندىن ورددوالە ھەلەي تر، كە سەرى خويىن دەيەشىن، بەراستىيى،
نۇو سەرىيەك لە وەلامىكىدا ئەم ھەموو ھەلەيە بکات چۈن جورئەت دەكتا دەست بىداتەوە
قەلەم، بەلام لاي عامر و ھاوبىرەكانى ھىچ شتى شۇورەيى نىيە. ئەگەر رەخنە لە سىاستەكانىيان
بىگرى دەلىن شتى تايىبەتە، بەلام مرۇققى سىياسىي و حىزبى سىياسىي دەبى حىساب بۇ ھەموو شتى
بکات، ئەوانى ئاسقۇ نۇو سىيۇونى لەسەر حىزبەكەى عامر رۆزى ۲۰۰۵-۱-۴ لە سايىتى
دەنگەكاندا، بەسەردەپى (گروپى بەناو حىزبى بەناو كۆمۈنىستى بەناو كرىتكارى بەناو
عىراقى.....)، نەك ھەر شتى تايىبەت نىن، بەلگۇ دەرخستنى ئەو پۆخلەواتانەيە كە بەناوى
كۆمۈنىزمەوە دەرخوارى خەلگى كوردستان دراوەو يەكىتى و پارتى باشترين قازانچيان
لىكىردووە بۇ دژايەتى ھەموو دەنگىكى پېشىكەوت توو خوازىي.

ئەگەرجى ھەندى كەس رەخنە لە سايىتى دەنگەكان دەگىرن و دەلىن نزىكە لە حكىم، بۇ نۇوونە
رۆزى ۲۰۰۵-۱-۳ لاي كەم چوار بابەتى ئەو حىزبەي بلاو كىردووەتەوە، بەلام بە بلاكىردىنە وەي
پەخنەش لەو حىزبە، ھەموو ئەو پرسىيارانەش وەلام دەداتەوە كە بىچى شتى حكىم

بلاوده کاته و ھ؟ ، ئەوەتا سنورى ئازادىي ئەو مانا يە دەگە يەنیت لای دەنگە كان كە پىگا دەدات
پەخنه گرانى ئەو حىزبەش پەيامى خۆيان بگەيەن، من دلنيام كە چەندىن كادير و ئەندامى ئەو
حىزبە دەنگى نارەزاييان لى بەرزبۇوه تەوە بەرامبەر ئەو وتارە ئاسق، بەلام ئاسق نەك شتى
تايىهتى باس نەكردووھ، بەلكو حەقيقتە تالەكانى ئەو ديو وەھمى سياسيي ئەو حىزبەشى
بەخەلک ناساندۇوھ. تاكەى شەرم بکەين و بە بىانووئى ئەوھى ناسىيونالىزم و كۆنەپەرسىتى
سوودى لىدەبىتن، پۇخلەواتەكان و شتە خراپەكان بشارىنەوە. ئەو حىزبە دەبى زۇر سوپاسى
سايىتى دەنگە كان بکات كە بەزۇركەسى ناساندۇونەو شتەكانيان بۇ بلاوده کاتەوە، لەكتىكدا
سايىتە كە خۆيان كەپۈرى ھەلھىنداوھ كەس پۈرى تىناكتا. بۇ يە دەبى سىنگيان ئەوھىنە فراوان
بىت كە كاتى ئەوھەتاتووھ خەلکىش پەخنە لەوان بگىرئ و كەمىك بە خۆياندا بچنەوە بىزانن
سەنگ و قورسايى سياسيي و كۆمەلايەتىيان چەندە؟.